

A KANIZSAI TÖRÖK RABLÁSAI.

1630—1640.

Mikor IV. Murád szultánnak 1640 április 8-án történt halála után Ibrahim lett a török császár, *Eszterházy Miklós nádor* azon buzgólkodott, hogy a trónváltozás Magyarországnak is hasznára váljék. Mert a békességet rendes szokása szerint gonoszúl tartotta meg a török s 1627 óta több mint 300 falu hódoltatott be és hozzávetőleges számítás szerint valami 5000 ember hurczoltatott rabságra. Hát még úton útfélen mennyit levágott a pogány ellenség? nem tudta volna azt senki számon tartani. Arra törekedett tehát a nádor, hogy III. Ferdinánd király az új szultánt követség által üdvözöltetvén, egyszersmind a béke megerősítését, illetőleg sértetlenül való föntartását is sűrgesse, elősoroltatván mindazokat a sérelmeket, miket az utolsó békekötés óta Magyarországnak a török miatt szenvednie kellett.

De az udvar, hagyományos politikájához képest, keveset törődött a magyarság legfontosabb érdekeivel és ha a török, a szerzések betűihez ragaszkodva, derék háborút nem indított, várakat és városokat nem ostromolt: felőle ugyan akár az utolsó emberig kipusztíthatta Magyarországot. — Most pedig annál kevésbé akarta bolygatni az odiosus ügyet, mert attól tartott, hogy az új szultán fölbontja a kötést, vagy a béke megerősítését az uralkodó házra nézve esetleg súlyos föltetelekhez szabja. — A nádor szándéka tehát erős ellenzésre talált és minden kigondolható ürügyet felhasználtak, hogy azt meghiúsítsák. Mert a határszéleken folyó örökös csatázásoknak legfeljebb a híre jutott el Bécsbe; hogy a nép kimerült, utolsó inségre jutott; hogy a honvédelemre hivatott ne-

messég számban és erőben módfelett megfogyatkozott; hogy virágzó falvak és városok porrá, hamuvá lettek s több napi járó földön is alig talált az utazó egy-egy emberlakta hajlékot: azon bizony nem aggódott Ferdinánd kormánya, mely rövidlátó, rosszakaratú politikájával Magyarországot az anyagi és erkölcsi romlás örvénye felé sodorta.

A nádor összes tekintélyét és befolyását fölhasználta tehát, hogy Ferdinándot, az udvari körök, kiváltképen a bécsi hadi tanács ellenséges magatartásával szemben, rábírhassa, hogy *Izdenczy Andrást* a portára küldje. Igen ám, mert a jó urak attól rettegtek, hogy ha a követ, Eszterházy utasításához képest, elő fogja terjeszteni Konstantinápolyban a magyarok méltó és igaz sérelmeit, ez által csak felbőszíti a törököt és nyílt háborúra kerül a dolog a két császár között. Nekik ugyan is az volt az érdekük, hogy a béke minden áron föntartassék, minthogy annak káros következményeit egyedül a magyarok viselték, a háború ellenben az ő részükről is tetemes áldozatot követelt, sőt az uralkodó politikai viszonyok között nem is látszott tanácsosnak.

Az volt tehát a czéljuk, hogy ha már a követ küldése elhatározott, legalább német ember legyen az illető, a ki a hadi tanácstól kapja a maga utasítását, s ebből az okból mindent elkövettek, hogy *Izdenczy* elutazását megakadályozzák. De a nádor hatalmasan védelmezte a nemzet érdekeit, föltárta a helyzetet a maga valóságában Ferdinánd előtt és sok fáradsága, vesződsége után végre is kieszközölte, hogy *Izdenczy* megindúlhatott Konstantinápoly felé.

Eszterházy jó készüllettel bocsátotta el, s idejekorán gondoskodott arról, hogy az előterjesztett panaszokat a maga helyén documentálni lehessen. Országszerte vizsgálatot tartatott, és gondosan össze gyűjtötte mindazon adatokat, melyekből kitűnhetett, hogy a török a fennálló békét tíz esztendőn keresztül úgy szólván nap nap mellett megszegte. A várkapitányok össze írták a rablások idején szenvedett kárukat, felsorolták részletesen a török rabló beütéseit, a levágott és fogságba hurczolt emberekkel, az elhajtott barmok számával együtt. A vármegye tiszték pedig kiváltképen a hódoltság terjesztésére nézve szolgáltatnak megdöbbentő adatokat stb.

Ez alkalommal készült az alább következő kimutatás, melyet a nádor parancsára az *egerszegi, pölöskei, egervári, lenti, kiskomáromi, kányavári* és *szécsi szigeti* várkapitányok állítottak össze, a

kanizsai török rablásai felől. Ugyanekkor — a jegyzőkönyv tartalmából kivehetőleg az 1640-ik év utolsó napjaiban, — Vasvármegye területén is vizsgálatot tartottak a szolgabírák, annak az igazolására, hogy a kanizsai török a fennálló béke daczára tíz esztendő óta folytonosan hódoltatja a községet.

Izdenczy küldetésének meg is lett a maga eredménye s a következő évben már megkezdődtek a béke-alkudozások a magyar és török biztosok között. — De a tanácskozások sokáig elhúzódtak, míg végre 1642 márczius 23-án aláíratott *Szönyben* az a szerződés, mely — legalább papiroson — husz esztendei nyugalmat ígért az országnak.

I.

Az egerszegi gravaminák, melyeket az kanisai törökök cselekettenek.

Anno 1630. vittenek el negyven lovat és 6 gyermeket.

Anno 1633. Az vár mellől vittenek el 20 lovat; 5 gyermeket levágtak, az egyik sebben esett.

Eodem anno Barbeli György két lovát elvitték.

Anno 1632. Az egerszegi város végén, az egerszegi lovas és gyalogokban vágtanak le 20, elevenen vittenek el *hetet*.

Anno 1634. az szőlőhegyből két gyermeket vittenek el.

Anno 1635. egy katona szolgáját és két lovát elvitték.

Eodem anno az egerszegi hegyből vitték el egy tizedesnek az fiát.

Anno 1638. egy *Lengyel* nevű faluban itt való egy katonát és egy hajdút levágtak, egyet elevenen elvittek, a mely *pribékké* lett, Nagy Miklós a neve.

Eodem anno in mense Julii vittenek *Chéb* nevű faluból Gerencsér Mihályt, itt való hajdút ötöd magával, feleségestül, gyermekestül.

Eodem anno in mense septembris itt való katonát vittek el *Bagod* nevű faluból Magyar Jakabot, ötöd magával feleségestül, gyermekestül; Toót Istvánt negyed magával, feleségét, annyát és gyermekét.

Anno 1639. innend a vár mellől *Kazaháza* nevű faluból vittenek el 11 rabot, hajdút Kis Dömötört, Horváth Mátyás feleségét,

két fiát, két leányát, Kos György hajdúnak négy gyermekét, Toót Bence hajdúnak egy fiát. Eodem anno *Sójtéről* egy Toót István itt való hajdút elvittek. Itt való katonát *Hetes* nevű faluból Toót Jánost elvitték.

Anno 1640. in mense augusti vitték el *Neszullye* nevű faluból Kis János itt való katona feleségét; egy hajdúnak az feleséget harmad magával elvitték.

Eodem anno in mense novembris az vár alatt vágtak le egy katonát Szalay Györgyöt, és egy hajdút Szabó Mihált, item az feleségét anyával együtt elvitték, azonkívül egy hajdúnak az feleségét és egy gyermekét elvitték.

Anno 1640. *Ságodban* egy hajdút levágtanak, ugyanakkor in mense novembris, egy katona lovát elvitték. In mense augusti egy katonának Horváth Mártonnak két lovát az vár alól elvitték. Ugyanakkor egy hajdúnak Cheke Imrének két lovát elvitték az vár alól. Eodem anno 1640. in mense októbris *Chas* nevű faluból vitték el Nagy Jakabot, feleségét, gyermekét ötöd magával.

Anno 1630. in mense októbris Kemend vár alól itt való eger-szezi katonákat Jachó Miklóst, Horvát Mártont elfogták és elvitték.

Kiskomáromi gravaminák.

Anno 1632. az kanisai törökök reánk jöven *tizenegy gyermeket* elvittek, két hajdút és egy katonát levágtak, az marhát ugyanakkor elhajtották, számszerint 25 marhát.

Anno 1633. az segesdi törökök többed magokkal reánk jöven, 47 ökröt elhajtottak, ugyanakkor 4 lovat, 2 emberünket is elvittek.

Anno 1634. az kanisaiak több végbeli törökökkel zászlók megeresztvén, reánk ütven, lovainkkal, ökreinkkel és teheneinkkel együtt *hét száz* számú marháinkat elhajtották, négy katonánkat levágták.

Anno 1635. az törökök reánk jöven, hatvan marháinkat ártányokkal együtt elhajtották, melynek száma kilenczven.

Anno 1637. az egész környül lévő végbeli törökök éjel várunkra ütven az sörtélest bevágták, valaminémü marhát az majo-

rokban találtak mind elvitték és ugyanakkor ötven ártánt hajtottak el és három asszony embert elvittének.

Anno 1638. Annak utánna való esztendőekben, hol éjjel hol nappal reánk ütvén az törökök, megmaratt marháinkat elvitték, rétünkre kiütvén, egyet vitézinkben levágtak, hármat elevenen elvitték. Ugyanazon esztendőben négy legényinket falutt (?) tapasztalván és hitet adván nekik, hogy békesség vagyon s nem bántják, az segesdiek elvitték őket, most is rabok. Azonkívül az kanisaiak egy hajdúkat elvitték és egy leánt megöltek.

Anno 1639. az réteinkről az törökök *öt leánkát* elvitték.

Anno 1640. az kanisaiak reánk jöven az rétekrül *három gyermeket* elvitték, ugyanezen esztendőben éjel majorinkra ütvén, négy ökröt és két lovat elvitték; az után ezen esztendőben vetés tájban négy tehenet, egy ökröt, két lovat és egy emberünket elvitték, ki most is oda vagyon.

Annak felette az ki rabok ez üdök alatt bizonyos summa sarczon, ki 300, ki 400, kik 500 forinton ki változtanak, azok is számszerint huszan vannak, mindezeket cselekedték rajtunk az törökök etc.

*Pölöskei gravaminak, melyek estenek miulta Nádasdi Pál uram
önsza megholt.*

Anno 1633. die 17. oktobris voltanak az törökök az vár alatt lovas és gyalog nyolcz zászlóval és akkor az ostromkor egy hajdúkat lötték el az bástyáról *Kertéz Péter* nevűt.

Die 12. novembris vitték el *Adonyi Pétert* az kanisai raboságra. Ugyanakkor Kollát Jakabnak és Varga Andrásnak vitték lovait minden szerszámostul és minden fegyverét.

Anno 1634. die 15 julii vitték el Dobos Mártonnét és Horvát Péternét, die 26 aprilis vitték el Dombai Péter fiát az vár alól.

Die 30. aprilis vágták le Takó Jancsit és Csordás Imrét.

Die 7. maji vágták le Szoboszlay Györgyöt.

Die 13. maji vitték el Koncz Mihályt feleségestül Kanisára.

Die 6. septembris vitték el Petheő István nevű hajdúnak feleségét, gyermekét negyed magával.

Anno 1635. die 20. decembris vitték el Lakatjártó Györgyöt az vár alól Segesdre.

Anno 1636. die 5. julii vitték el Adorján Mártonnak az feleségét, ugyanazon nap *12 leánykát* és *Paczóth Mártonnét*.

Die 11. augusti vágták le Sikosdi Imrét.

Die 19. augusti vágták le az vár alatt Kovács Jancsit.

Die 24. augusti vágták le Milley Lukácsot és Kéthelyi Martont. Ugyanakkor vágták le Toót Istókot és Muraközy Jancsit.

Die 30. augusti vitték el Lengyel András lovait.

Die 15. novembris vitték el teheneinket Kanisára.

Anno 1637. die 28. aprilis vitték el az vár alól György kovácsot és Szombathelyi György fiacskáját.

Die 5. julii vitték el Sarnadi Andrást, Kalmár Istókot és Cziffra István feleségét, ugyanakkor Szalay Benedeket és Imre Ferenczet Kanisára.

Die 1. septembris vitték el Barbély Tamást.

Die 25. septembris vitték el Nemes Balázst.

Die 28. septembris vitték el Varre Andrást és Vajda Istókot, ugyanakkor Hegyi Márton lovát minden szerszámostul.

Die 6. októbris vitték el Tillay Modl Istvánt heted magával, Nagy Pálnak három gyermekét.

Die 7. októbris vitték el Saly Jánost.

Die 18. októbris vitték el *Korlát Jakabot, ez 15 esztendeig szolgálta ő felségét Kanisán és itten.*

Egervári gravaminák.

Anno 1637. mi az békességhez tartván magunkat és az ő fölsege parancsolatjához, az törökök penig avval keveset gondolván, hanem Palý nevű faluban Egervárhoz közel oda ütvén Sebestyén Jánosnak az feleségét Dorkát elvitték, leányát Katát és hugait Ilonkát és Katát, szolgáját Paczot Bálintot, paripáit minden szerszámostul; ugyanazon megnevezett helyről ide való vajdánknak öccseit elvitték, melyek még most is oda vannak.

Eodem anno, Szent András napján az vár alá jöven megerezett zászlókkal 350 lévén és az várat reánk ostromlották, ugyan-

akkor az vár alatt lévő majort elrablották és hun mi valót találtak benne mind elvitték, az az csak akkor is tettek 500 frt ára kárt csak az majorban, mert a mit el nem vihettek benne, égették. Ugyanakkor az majornét Orsikot és két szolga legént Gyurkót és Sabiánt elvitték. Item az ő felsége itt való szolgálait Makos Bálintot és Makos Andrást elvitték, még most is oda vannak.

Azon vár alatt lévő major mellett több katonáknak, az mint szokták szegények czélákat(?) csinálni az ő felsége szolgálainak Feöngyi Ambrusnak lovát minden szerszámostul elvitték. Henidi Dávidnak lovát minden szerszámostul elvitték, Dénesfai Balás házát is fölvervén, lovait minden szerszámostul elvitték.

Ugyanez vár alatt lévő Nádasdi Ferencz uram ő nsga majorját elrablották, az ispánját feleségestül elvitték. Babos Balást, feleségét Ilonát, item két béres legént, Czele Gergelyt és N. N. item egy menyecskét, Bires Istvánnak feleségét negyed magával, most is oda vannak. Ezenkívül sokszor háborgatának, de kárt bennünk nem tehetének.

Hanem az jelen való 1640. esztendőben, Mindszent után való pénteken Eger várhoz alá jöven 60 lóval, hogy Nádasdi uram ő nsga marháját elhajtsák, az majort felvervén, két béresnek feleségeket elvitték, mind az kettőnek Kata nevek. *Én egervári kapitány Kaczor Balás* az nsgod parancsolatja szerint ezeket adhatom jedsben.

Lenti gravaminák.

Anno 1635. az kanisai törökök Lenti alá jöven, Horvát György hadnagynak négy lovát minden szerszámostul elvitték, item Gallos Balásnak két paripáját elvittek, most is oda vannak.

Anno 1636. várunk alá jöven egy katonánkat levágtak, feleségét két gyermekével elvitték; item egy hajdúnknak az feleségét és két gyermekét elvitték, itt való Horvát János vajda fiának fejét vették, három paripáját minden szerszámostól elvitték.

Eodem anno Horvát János vajdánknak fejét vették, ugyanakkor az szolgálának is fejét vették, két paripáját minden szerszámostul elvitték.

Ugyanaz nap Szombathelyrül, várunk alatt lévő faluban Bar-

bely István vajdát negyed magával azon kanisai törökök levágták, lovait elvitték. Ugyanazon nap és azon órában azon törökök három katona paripáit elvitték, item egy katonának feleségét, mely változott ki fl. 200.

Anno 1637. az kanisai törökök Lindva mellett *Szent Miklós* nevű faluban reánk ütven, nagy haddal fölvervén bennünket, kilenczet elfogtak, ötöt levágtanak, 10 lovat vittek el minden szerzősámostul, melyek most is oda vannak. Az katonák közül a kik nagy sarczon kijűttenek, úgymint Galambos Gergely nemes ember gyermeke koldulásra jutott, 400 frton bocsátották ki. Grabally ispahia rabja volt. Az második katona Logár Pál, volt sarcaza fl. 170. Ibrahim Aga rabja volt. Szabó János nevű katona sarcaza fl. 220, Oda basa rabja volt; Daloki Miklós katona sarcaza 250 frt, Balogh Musztaffa Oda pasa rabja volt; Kopasz Márton katona sarcaza frt — *Hagiossi* ispahia rabja; Nagy Mihály katona sarcaza tallér 180, Ammet Oda basa rabja.

Eodem anno Szent Miklós nevű faluban Német György nevű katonánk elfogták, mely katonánk Kunsztanczy Musztafa aga rabja.

Anno 1633. innend az vár mellől, az füvelő kertekből vitte nek el az kanizsai törökök egyszersmind 23 paripát, ugyanakkor két hajdúkat is elvitték, most is oda vannak.

Anno 1638, az kanisai törökök haddal várunk alá jöven, éjjel az hostátunkat meglolván kilencz embert vittének el, öregestül, apróstul, melyek most is oda vannak. Az majorból is öt embert vittének el. Szombathel nevű faluból egy katonának az feleségét és gyermekét elvitték.

Eodem anno Dobri nevű faluból Hidvégi János katona feleségét elvitték.

Anno 1640. az kanisai törökök Kutas faluban öt hajdúnkra találván igaz útjokban, 17 lóval Rác Péter nevű pribék fölverte az 5 hajdút. Ketteinek fejét vették, az hármat elevenen vitték el. Az egyik hajdú tizedes Győre Bálint az olay bék rabja; másik Ibrahim agáé; harmadik Biró Marczin Durmis deáknál vezér deákja rabja.

Eodem anno Hegedűs János nevű katonánkat várunk mellől ezen kanizsai törökök *Pribék* Péter velek lévén, Kis Mihály nevű hajdúnkkal együtt elkapták, mely katona Graboly Haszon rabja.

Az hajdút alá atták Szigetvár felé. Ezen katonáknak négy lovát vitték el.

Eodem anno Szombathel nevű faluból három hajdúkat vitték el; egyik hajdúnak neve Boczika Balázs, az másiknak Czeffer Gyurkó, az harmadik Varga Péter. Ezeknek az elviteleken Rác Páter pribék jelen volt.

Eodem anno Szikszay Máténak, Nagy Benczének, Varga Gyurkónak, Barbely Istóknak, István kovácsnak, Német Tamásnak, Bánkos Istóknak, Dobos Györgynek, Tót Jancsinak, ezeknek fejeket vették.

Eodem anno az vár mellett való faluból Borbetzből egy tizedesünknek feleségét vitte el Rác Páter nevű pribék, többed magával etc.

Szécsi szigeti gravaminak ab anno 1630.

Eljövén az törökök es az vajdánkat az kertből elkapták és elvitték. Másodsor megint eljöttek, egy asszony embert két gyermekével elvittek. Harmadsor eljövén éjjel gyalog törökök es az mi kevés marhánk volt egy részét elhajtották, abban a ki megmaradott volt, megint eljövén, azt is elövelték volt es hajtották, de az katonáinkban hármat vágta le.

Azután is megint eljöttek es beállottak az vár töviben kapákkal es fűrészekkel, voltanak lovas es gyalog 500, — zászlókkal.

Item megint eljöttek, hogy az keletéket (?) behánták volt, hogy azt elboncsák. Ezután megint eljöttek az vár alá nyargalni 25 lóval, az dandárját hátra hatták volt. Jobbára mind az kanisai agák voltak, az pasa kihaja is ott volt. Több kárt nem tehettek, hanem egy hajdúnknak az nyakát félig bevágták.

Anno 1638. egy katonát vittenek el az istálókbul, mely katoná sarcon kijövén még most is 200 tallérral adós. Egy tehenünk maratt volt, azért is eljöttek es el akarván hajtani, de megint elboncsátottak minthogy reájok virradott. Item egyszer, hogy rablani följöttek, Szent Miklósnál eleikben állván tizenkettőt levágtak bennünk, hármat elvittenek. Szabó István még most is oda vagy az rabságban, az többi kiszabadultanak. Ezenkívül az mennyit 10 esztendőül fogva elvittek es levágtak, annak számát sem tudhatjuk,

mert csak egyszer is elvittek *25 kicsin gyermeket*, edgyütt le is vág-
tak bennük kettőt.

Nem régen az papunkat is elvitték az vár mellől, az is sar-
czon jött ki; item az előtt egy tizedest vittenek el, az is sarczon
jött ki.

Ab anno 1630. kányavári gravaminák.

Anno 1631. az vajdának az hidon az törökök másod magával
fejét vették.

Anno 1632. Az vadászatrul három hajdút vittenek el.

Eodem anno az faluból nyolcz hajdút vittenek el, az egyiket
levágták az hárma sarczon jött ki, de az többi most is oda vannak.

Anno 1633. két hajdúkat negyed magokkal elvitték az faluról.

Eodem anno Egerszeg alól egy katonánkat elvitték.

Anno 1635. az porkolábot másod magával az vár alól elvitték.
Az porkoláb sarczon jött ki, de az egyik még most is oda vagyón.

Eodem anno az vár alatt 8 tehenet vágtanak le, hogy el nem
hajthatták.

Anno 1636. az aratásrul két hajdút negyed magokkal elvittek.
Az asszony sarczon jött ki, de az többi most is oda vannak. Soós
vajda leányát az hid elöl elragatták, az is sarczon jött ki negyed
nap mulva. Az szőlő szedéskor négy hajdút vittenek el, az egyik
sarczon kijött, de az többi még most is oda vannak. Három hét
alatt Horvát János kapitánt levágták negyed magával és öt lovát
elvitték. Egy holnap alatt Soós vajdát az vár alól elvitték, mely
nagy sarczon jött ki.

Anno 1637. Ezen vár alól egy hajdúkat elvitték, mely sar-
czon jött ki. Item egy hajdú feleségét az kútrul elvitték, most is
oda van.

Anno 1638. Egy tizedest az vár alól elvittek, sarczon jött ki.

Ugyanakkor más tizedesnek fejét vették. Megint kijöven
Szent Jakab napján, az aratásrul négy hajdúkat elvittek. Az
egyikét feleségestül, az egyik hajdút elevenen, az többit levágták.
Az asszonyokat is elevenen vitték el, most is oda vannak.

Anno 1639. kapitán *Túróczi György* három lovát, 5 tehenét
elvitték.

Anno 1640. egy hajdúkat az vadászatrul elvittek, sarczon jött ki. Soós Gergely marháját, kit egyszer, kit másszor, 11 ökrét, tehenét és lovát elvitték etc. Emberszám nr. 45. Marhaszám nr. 27. Ezeket mind az kanisaiak cselekedték.

II.

Ab anno 1630, az mennyi rablások, égetések és holdultatások történetek az kanisaiak miatt ebben az én procesusomban.

Fölső Lindva tartományában.

Paulus Szajecz, colonus magnifici domini Dionisii Széchy, vidouczy polgár hiti szerint vallja, hogy ez elmúlt 1639. esztendőben ezenfelül megnevezett faluban hat embert vagdaltak meg, az ketteit megölték az törökök.

Item vallja azt is, hogy ebben az 1640. esztendőben Szent Borbála asszony napján hajnal előtt két órával ütötték még az felül megnevezett *Vidoucz* nevű falut, vágtak le benne négy embert, vittek el belőle 23 embert, soha nem volt hódult, most sem hódul.

Item azt is vallja, hogy 1638. esztendőben *Ottócz* nevű falut éjfel megütvén, egy embert vágtak le benne, ezen fatensnek egy fiát vitték el.

Ugyanezen esztendőben ütötték meg újobban az törökök, vittek el belőle 8 rabot.

Szomor Ambrus, Széchi Kata kisasszony ő nsga valpattya, hiti után vallja, hogy az 1639. esztendőben az szentgyörgyi iskolaházra ütven az törökök, éjjel az ott való oskolamestert megölték másod magával. Ugyanazon útjokban az felső lindvai városházában vágtak le két embert, vittek el elevenen 15.

Andrenich János, Pucharóczon lakozó, hiti után vallja, hogy az 1639. esztendőben éjjel, ezen faluban két házra ütöttek, vittek el belőle 6 embert; egy házat megégettek. Item másodsor egy asszont vittek el másod magával. Item in praesenti anno 1640. újobban megütötték reggeli üdőben, vittek el ezen faluból 15 embert, hármat levágtak benne. Ugyanezen esztendőben köllött meghódulniok.

Janecz István, Mochkóczon lakozó vallja, hogy ezen megnevezett faluból in anno 1637 vittek el két pásztor gyermeket. Eodem

anno újebben vittek el három leánt, vágtak le egy embert. Item in anno 1638. vitték el két leánt és négy gyermeket együtt vágta le. Ugyanezen esztendőben meghódultak, etc.

Andrek Mihály, Martinián lakozó hiti után vallja, hogy in anno 1636. vittek el ezen faluból az törökök hét rabot, egyet levágtanak, ez nem hódult.

Paszichnyák Miklós, Borechán lakozó hiti után vallja, hogy in anno 1638. két ízben vittének el az megnevezett faluból kilencz rabot és egyet levágtanak, de ez a falu nem hódult etc.

Lopert András, Ratkaróczon lakozó azt vallja, hogy diversis vicibus ezen faluból öt rabot vittének el. In anno 1635. hódultak meg.

Szemennyák Máté, Pecznaróczon lakozó azt vallja hiti után, hogy ezen faluból vittének el nyolcz rabot, ez nem hódult etc.

Szapach István, Dankóczon lakozó azt vallja, hogy vagyon 16 esztendeje miulta fogva az törökök reájok csatáznak, vittek el ezen faluból tizenhárom rabot, vágta le 4 embert, két házat égett meg. Még in anno 1637. köllött meghódulniok.

Skrillyák Márton, Lukován lakozó azt vallja, hogy ezen faluból vittek el 15 rabot, kettőt vágta. Hogy meghódultak 6 esztendeje.

Pörs Miklós, Sülineczén lakozó azt vallja, hogy ebben az 1640. esztendőben vittének el ezen faluból 5 embert, most pedig *karácsony napján* 25. die decembris, annyira elrablották ezen falut, és a kiket elevenen elvittek, közel téssen nr. 100.

Sido István, Naradnóczon lakozó azt vallja, hogy ezen faluból vittek el négy rabot, három embert levágtak. Ez nem hódult.

Sebianich György, Genawlián lakozó azt vallja, hogy az törökök ezen faluban egy házra ütöttek ebben az 1640. esztendőben, különben ki nem vihették az szegénységet az házbul, hanem reájok gyűjtötták, 10 rabot vittek volt el belőle, de Isten segítségével az strásán álló gyalogság utánok lévén, megszabadították őket. Az szegény embernek valahunn mie volt, mind az házban égett.

Item az murai szombati és rakicsányi tartományban ab anno 1630. mennyi rablások, égetések, hódultatások történtek török miatt.

Hebár Miklós, murai szombatban lakozó, Széchi Dienes őnsga valpottja, azt vallja minek előtte meghódult *Norsincz* 5 embert vittek el belőle, kettőt levágtak benne. Hódult meg in anno 1639.

Item azt is vallja, hogy minek előtte meghódult *Buzincz* három embert vittek el belőle. Hódult meg in anno 1634.

Azt is vallja, hogy minek előtte meghódult *Dolina*, *Bokrác* és *Kerniecz*, tíz embert vittek el ezen faluból, egyet vágtak le; hódult meg in anno 1635.

Item azt is vallja, minek előtte meghódult *Kosárháza*, 20 embert vittek el belőle és kettőt levágtanak. Hódult meg in anno 1631.

Azt is vallja, minek előtte meghódult *Vanaha*, két házat égettek meg benne, öt embert vittének el, kettőt levágtak. Hódult meg in anno 1638.

Azt is vallja, hogy *Bokrác*zrul az murai szombatiakban az szütreürül hét embert elvittek, egyet vágtak le. Hódult meg in anno 1638.

Item azt is vallja, hogy az *martiancziakban* négy embert vittek el, in anno 1637., ugyanakkor egyet levágtak. Ezek nem hódultak.

Item azt is vallja, hogy minek előtte meghódult *Szentbíborsz*, 16 embert vittek el belőle, kettőt levágtak. In anno 1631. hódult meg.

Item azt is vallja, hogy *Grisárul* három embert elvittek, egyet levágtak, in anno 1638. Ez nem hódult.

Azt is vallja, hogy *Goriczáról* 6 embert vittek el, in anno 1639. Nem hódult.

Azt is vallja, hogy *Predanóczon* egy embert vágtak le in anno 1640.

Azt is vallja, hogy az *tisinaí oskolából* vittek el négy *deákot*, azon oskolában az ketteit levágták in anno 1636. Az falu nem hódult.

Item azt is vallja, hogy *Rakicsánbul* 6 embert vittek el, in anno 1639. Nem hódult.

Azt is vallja, hogy *Puczniéről* minek előtte meghódultak, di-

versis vicibus 19 embert vittének el, egyet levágtak, házat is egyet égettek meg benne, in anno 1640. meghódult.

Item azt is vallja, hogy 7 esztendőől fogva *Markutóczról* nyolcz embert vittének el.

Azt is vallja 1636. esztendőől fogva *Nemcséczről* két leánzót elvittek, most is oda van.

Item *Muszna, Kis Janócz, Petrócz, Stanioch, Chipincz, Sztrehócz*, mind ezek a faluk, hogy meghódultak hét esztendeje vagyon.

Georgius Szele Judlium Comitatus Castriferrei.

(Országos Levéltár. Történelmi Emlékek. B.)

Ime tehát, rövid tíz esztendő alatt Vasvármegyének felső lindvai, murai szombati és rakicsányi tartományában 18 falut hódoltatott be a török s az 1640-ik év karácsony ünnepén csak az egy *Sülincz* faluból 100 embert rabolt el. Az *egerszegi, kiskomáromi, pölöskei, egervári, szécsi szigeti* stb. várak környékéről rablásra hurczoltak több mint 300 embert, férfiakat, nőket, gyermekeket. *Pölöskéről* csak egy alkalommal is 12 leánykát, *szécsi sziget* tartományából pedig 25 kis gyermeket vittek el a kanisai törökök, nem is említve a levágott embereket s az elhajtott marhák temérek számát. Különösen a gyermekeket ragadozták, hogy a fiúkból janicsárokat neveljenek, az ártatlan leányokat pedig háremhölgyekké tegyék. Ilyen volt a török béke áldása szegény Magyarországon.

Dr. KOMÁROMY ANDRÁS.